

آیت‌الله سید عبدالله فاطمی نیا به دیدار حق شتافت واعظ درس آموز

روز ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ «استاد عبدالله فاطمی نیا» رفت؛ رفت تا در روزشمار تاریخ، بهار ۱۴۰۱ به عنوان خزان بی دوست ثبت شود. او رفت؛ واعظی که به مهر شهره بود و زندگی‌اش آینه تمام‌نمای این مهربانی بود. به همین منظور روزنامه «شهرود» امروز دو صفحه خود را به یاد این بزرگوار با عنوان «فقیه مهراندیش» منتشر کرده است. در این صفحه گفتارهایی از حجت‌الاسلام والمسلمین محمد جواد باقری، امام جمعه آستارا و حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا فخری منتشر شده است. همچنین در این صفحه به بازخوانی گزیده‌ای از سخنان این واعظ نامی پرداخته‌ایم.

آگاه به معرفت الهی، آشنا به زبان مردم

نکته بارز دیگر در اندیشه استاد، اهمیت نگاه او به سبک زندگی امروزی است، آنچه که او می‌گوید مساله امروز جامعه ایرانی است. اگر امروز حقوق حیوانات دغدغه است، از نگاه دین به تبیین این موضوع می‌پردازد، اگر شبکه‌های اجتماعی مساله است، از نگاه دین این موضوع را واکاوی می‌کند و این ویژگی شاخصه‌ای است که استاد را واعظی محبوب در عصر حاضر کرده است.

نکته سوم قریحه و خلاقیت در گفتار است. یک واعظ به عنوان مبلغ دین و شریعت باید همواره با سلیقه خوب به تبلیغ مناسب دین بپردازد و این ویژگی در کلام آیت‌الله فاطمی نیا بارز است.

نکته پایانی صمیمیت واعظ با مخاطب خود است. هر سخن‌کر دل برآید، لاجرم بر دل نشیند. روحانی‌ای می‌تواند دل‌های مردم را مشتاق معارف الهی و اخلاقی سازد که بیان دلنشین و شیرین داشته باشد و این ویژگی مهم‌ترین رمز ماندگاری آیت‌الله فاطمی نیا در جامعه ایران اسلامی است. حسنات اخلاقی واعظ بر نفوذ کلام او می‌افزاید. به هر حال او نمونه‌ای از اهل منبر سلف بود که جز به نشر و بسط معارف دینی نمی‌اندیشید و آن را وظیفه خود می‌دانست. صریح‌اللهجه بود و اهل ملاحظه سیاسی و جناحی نبود که در بیان خود تعارف و تسامح داشته باشد. امید است که شاگردان ارجمند آن خطیب توانا با الگوبرداری از ایشان در مسیر این عالم ربانی گام بردارند.

آیت‌الله فاطمی نیا را باید در زمره واعظی معرفی کرد که هم آگاه به معرفت الهی هستند و هم آشنا به زبان مردم. از نگاه نگارنده، اگر با واکاوی عمیق و ژرف‌اندیشانه به خطبه‌ها و بیانات ایشان توجه کنیم، معانی غنی را در آن خواهیم یافت که تعلیم بخش و راهنمای مبلغان دینی و اهل علم است. اما نکته حائز اهمیت این است که این معارف بلند انگیزه بخش، سازنده و جریان‌ساز در عین والایی، دارای زبان ساده برای مخاطب عام نیز هست. یعنی این مفاهیم هم برای مخاطب خاص یک نسخه و یک نشان دهنده مسیر است و هم برای مخاطب عام. نقل قولی قدیمی در میان ما ایرانیان رایج است که سخن خوب آن است که عوام بفهمند و خواص بیسندند، یعنی طوری سخن باید گفته شود که عوام فهم و خواص پسند باشد. بدون اغراق سخنان آیت‌الله فاطمی نیا مصداق چنین گزاره‌ای است.

حجت‌الاسلام والمسلمین فخری
معاون فرهنگی، آموزشی و پژوهشی
حوزه نمایندگی ولی فقیه
در جمعیت هلال احمر

چرا استاد محبوب شد؟

علاقه بسیار به اهل بیت (ع)، پایبندی به برپایی مجالس روضه و محافل اباعبدالله الحسین (ع) وی را یک هیأتی همیشگی ولی به دور از هیاهو و حاشیه کرده بود که الگوی بسیاری از جوانان و محبین واقعی ائمه اطهار (ع) بود که راه دوستی اهل بیت (ع) را به درستی طی می‌کردند و پای منبر این عالم بزرگوار توسل واقعی به اهل بیت (ع) و جایگاه ایشان را به خوبی دریافته بودند.

همه این ویژگی‌های علمی، اخلاقی و معنوی هیچ‌گاه باعث نمی‌شد که از نعمت ولایت و رهبری و نظام مقدس جمهوری اسلامی فاصله بگیرد و دین را جدای از سیاست بداند. بلکه همواره از حامیان و پشتیبانان واقعی انقلاب اسلامی بود؛ چراکه حقیقتاً اعتقاد داشت امروز خیمه اسلام و تشیع در جمهوری اسلامی برپاست و ستون و رکن این خیمه رهبری و ولایت فقیه است و تضعیف رهبری را از بزرگ‌ترین گناهان و معاصی می‌دانست. روحش شاد و میهمان خون پرپرکت مادرش حضرت زهرا (س) باد.

حجت‌الاسلام والمسلمین
محمد جواد باقری، امام جمعه آستارا

واعظی که از مهر می‌گفت

حسام خراسانی | بی‌تردید خبر وداع با واعظی که تصویر بالبخندش و صدای دغدغه‌مندش بالهجه آذری در ذهن‌ها و دل‌ها نشست، آسان نیست. شیوایی و رسایی بیان و صراحت زبان این واعظ چه در منبر مسجد جامع اژگل تهران و چه در مسجد آیت‌الله انگجی تبریز و چه در قاب‌های دیگر، او را به یکی از محبوب‌ترین واعظان در دهه‌های ۷۰، ۸۰ و ۹۰ بدل کرد. این ادیب اخلاق در دورانی که برخی آن را عصر گریز از منبر تعبیر می‌کنند، پامنبری‌های خود را داشت و در میان بچه‌مذهبی‌ها پرطرفدار بود.

واعظی که خطبه‌اش را با نهایت حرارت و شور می‌خواند و سراغ موضوعات روز می‌رفت و از درد مردم می‌گفت، بی‌شک همین موضوع رمز موفقیت این خطیب در جذب مخاطبان بود. نفس گرم، معرفت عمیق و ژرف این روحانی به همراه مهربانی در لحن، بیان او را دلنشین می‌کرد. بی‌تردید هر آزاداندیشی و دین‌آشنایی، مسلک و سیره این عالم ربانی را با تأمل و تعقل قرائت کند، به حقیقت به صفت «فقیه مهراندیش» خواهد رسید. فقیه‌ی که «مهرورزی» مهم‌ترین قرائت و مولفه او از دین بود برای جوانان. او به ما گفت: «جوان عزیز اگر عروج می‌خواهی، می‌خواهی به جایی برسی، از خانه خودتان شروع کن! دل خواهرت را شکستی، برو درستش کن. دل مادر و پدرت را شکستی؛ از خانه شروع کنید. جوانانی هستند که محاسن دارند، انگشت دارند، عطر تیروز هم می‌زنند، در بیرون هیأت، ولی در منزل بروی پیرسی، هیچ‌کس از او راضی نیست. پس برای چه هیأت رفته بودی؟ چرا جلسه رفته بودی؟ پس استاد یعنی چه.» از ماندگاری این استاد اخلاق را هم در همین گفته‌ها باید جست. استاد فاطمی نیا سیره عرفان و سالکان را با همان لهجه ساده آذری و همان لبخند بر ایمان قرائت کرد و آن قرائت «مهرورزی» بود. آری، اهل عرفان نوشته‌اند که مسافران جهان غیب، در آن جهان همان‌گونه زندگی می‌کنند که در این دیار زیسته‌اند؛ زندگی استاد سید عبدالله فاطمی نیا تبلور مهر بود.

سال‌های پایانی

بهمین‌ماه سال ۹۷ خبر ابتلای ایشان به سرطان رسانه‌ای شد. اگر چه به مدت دو سال جلسات شیمی‌درمانی او ادامه پیدا کرد، اما سرانجام پس از تحمل بیماری در ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ این واعظ نامی آسمانی شد.

ازدواج

تاریخ دقیق ازدواج وی مشخص نیست. او درباره ازدواج خود گفته بود: زمانی که ازدواج کردم کادوی ازدوایم تابلویی بود که پدر با دست خود به عربی نوشته بودند با این مضمون که «ببرهیز از ظلم به کسی که باوری جز خدا ندارد». سید حسن فاطمی نیا، داماد سید محمد حسینی بهشتی فرزند او است.

تولد

در تاریخ ولادت وی چند نقل آمده است. در نقل اول سال ۱۳۱۷، در نقل دوم در کتاب سه جلدی «نکته‌ها از گفته‌ها» سال ۱۳۲۴ و در نقل سوم که سندیت بیشتری دارد، سال ۱۳۲۵ ذکر شده است. آن بزرگوار در تبریز به دنیا آمد.

مروری کوتاه بر هشت دهه زندگی «واعظ محبوب»

برجسته‌ترین تألیفات

- ۱۳۶۹: انتشار کتاب فرجام عشق که شرحی بر غزل حضرت امام خمینی (ره)، به زبان فارسی و اردو است.
- ۱۳۷۲: انتشار ارمان غدير که چهل حدیث از منابع شیعه و سنی است درباره رویداد غدیر خم.
- ۱۳۷۵: انتشار فرهنگ انتظار در مورد غیبت امام زمان (عج) و مباحث اسلامی دیگر.
- ۱۳۸۳: انتشار شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره که متن ۰۱ سخنرانی استاد فاطمی نیا پیرامون زیارت جامعه کبیره است.

کودکی

وی از همان آغاز کودکی نزد حضرت آیت‌الله مصطفوی تبریزی (عارف و از شاگردان حضرت آیت‌الله سیدعلی قاضی) به فراگیری علوم دینی مشغول شد. فراگیری‌ای که بیش از ۳۰ سال طول کشید. از این رو، می‌توان وی را با یک واسطه، از جمله شاگردان سید علی قاضی بر شمرد.